

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ
Навчально-науковий інститут лісового
і садово-паркового господарства
Кафедра відтворення лісів та лісових меліорацій

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ

УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

ВІДТВОРЕННЯ ЛІСІВ ТА ЛІСОВА МЕЛІОРАЦІЯ В УКРАЇНІ: ВИТОКИ, СУЧАСНИЙ СТАН, ВИКЛИКИ СЬОГОДЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВИ В УМОВАХ АНТРОПОЦЕНУ

(присвячена 100-річчю кафедри відтворення лісів
та лісових меліорацій)

6-8 листопада 2019 р.

м. Київ, Україна

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ЗАХИСНІ ВЛАСТИВОСТІ ВОДОХОРОННИХ НАСАДЖЕНЬ ВЗДОВЖ Р. ГОРИНЬ У МЕЖАХ ДІЯЛЬНОСТІ ДП «ДУБРОВИЦЬКЕ ЛГ»

*П.В. Юрчук, студент магістратури**

*Національний університет біоресурсів і природокористування
України, м. Київ, Україна*

Зі зростанням чисельності населення на планеті зростають і обсяги промислового виробництва, що призводить до сильного забруднення джерел прісної води. З метою нормального використання водоймищ, їх захисту від шкідливого впливу антропогенних та природних факторів на берегах річок, водосховищ, ставків, озер та інших водних об'єктів створюються різні види водоохоронних лісонасаджень. До комплексу лісонасаджень навколо ставків і водоймищ відносяться також берегозакріплювальні лісосмуги.

Водоохоронні лісові насадження слугують для захисту водних об'єктів від замулення і забруднення, закріплення берегів, запобігання процесам ерозії і абразії, зменшення випаровування з поверхні води, поліпшення екологічних та створення більш сприятливих рекреаційних умов.

Розвиток ерозійних процесів у річкових долинах залежить від особливостей водозбірної площі, особливостей схилів, глибини місцевого базису ерозії. Найбільш інтенсивно ерозійні процеси проявляються у долинах річок із високими і стрімкими берегами, що спричиняє змив і розмив ґрунту, утворення зсувів і обвалів.

Важливе значення у попередженні прояву процесів ерозії та переведення поверхневого стоку у підґрунтовий має лісова підстилка. За її рахунок ґрунт також збагачується поживними речовинами у великій кількості. Лісова підстилка характеризується підвищеною гідравлічною шорсткістю, що забезпечує переведення поверхневого стоку у підґрунтовий. Шар лісової підстилки у досліджуваних лісосмугах складає 1,5-2,5 см. Поверхня ґрунту має

* Науковий керівник – кандидат сільськогосподарських наук, доцент С.М. Дударець

середній ступінь задерніння, де близько 40-50% площі поверхні вкрито рослинністю.

У ході досліджень нами було закладено 5 тимчасових пробних площ у водоохоронних насадженнях штучного походження, де у якості головного деревного виду використано дуб звичайний.

Характеристика досліджених водоохоронних насаджень

Номер ТПШ	Склад	Розміщення посадкових місць, м	Кількість рядів, шт.	ТЛУ	Товщина лісової підстилки, см
1.	6Дз2Тч1Яз1Бп	3,0 x 1,0	5	С ₄	2,5
2.	7Дз3Яз	3,0 x 1,0	5	С ₄	1,5
3.	4Дз4Лпд2Яз+Кля	3,0 x 1,0	3	С ₄	2,0
4.	5Дз3Тч1Бп1Яз	3,0 x 1,0	5	С ₄	2,5
5.	6Дз4Яз	3,0 x 1,0	5	С ₄	1,5

Всі досліджені водоохоронні насадження зростають за II-III класами бонітету. Такі бонітети насаджень обумовлюються досить розлогими кронами дерев, що позначається відповідним чином на їх середніх висотах. Безумовним позитивним аспектом досліджених насаджень є те, що вони мають змішаний видовий склад, а як відомо змішані насадження є більш стійкими до несприятливого впливу природи.

Змішані насадження більш ефективно виконують ґрунтозахисні, протиерозійні, водоохоронні та інші меліоративні функції, оскільки вони формують розвинену кореневу мережу на різних глибинах.

Узагальнюючи досліджувані показники даних водоохоронних смуг можна констатувати, що вони належним чином відповідають своїм лісомеліоративним функціям, запобігають розмиву берегів річки, утворенню ярів на високих берегах, поглинають рідкий і затримують твердий стоки. Кольматувальна функція таких насаджень проявляється у затриманні мулуватих ґрунтових частинок твердої складової поверхневого стоку. Також вони сприяють попередженню замулення, обміління і забруднення річки Горинь в умовах розташування ДП «Дубровицьке лісове господарство». Щодо господарського значення, можна зазначити, що данні насадження великої цінності не мають.